

Men ziet er zelfs een „hatelijkheid“ in. Toch is niets minder waar. Er moet toch een term zijn, waarmee de broeders, die met ons kerkverband braken, worden aangeduid.

Schismatiek nu is de officiële kerkelijke uitdrukking voor hen, die zich van onze kerken hebben losgescheiden.

In de Acta van Assen wordt er dan ook geen andere naam voor gebezigd.

Bij dat spraakgebruik sluiten wij ons aan. —

Zoodra echter de schismatieken zich een naam hebben gegeven, waardoor zij zich van de Gereformeerde kerken duidelijk onderscheiden, zullen wij dien en geen anderen gebruiken.

Dan laten wij de kwalifikatie „schismatiek“ dadelijk vallen.

Het behoort volstrekt geen naam te zijn, waarmee wij akkoord gaan.

Al zouden zij zich noemen „hersteld Gereformeerden“ of „zuiver Gereformeerden“, zoo zouden we — hoe onjuist wij die termen ook zouden achten — toch zoo en niet anders over hen spreken.

Aan een kleinzieligheid als van Ds Lingbeek o.s., voor wie er nog altoos geen „Gereformeerde Kerken“ bestaan, doch slechts „Gescheidenen“ en „Dofcerenden“, hopen we ons niet schuldig te maken.

— Ds Van den Brink afgezet.

Met bijzondere ontroering zal allerwege in Gereformeerd Nederland het bericht zijn ontvangen, dat Ds van den Brink uit zijn ambt moest worden onttrokken.

Ook de schorsing van Ds van Duin en Ds Smelik stemde tot droefheid.

Maar dat een man als Ds van den Brink ons verlaat, grijpt nog sterker aan.

Sterker zelfs dan het heengaan van Dr. Iselkeren.

Ds van den Brink heeft reeds 32 jaar onze kerken gediend.

En de invloed, welke hij uitoefende, bestreek breder veld dan die van Dr. Geelkeren.

In Friesland was hij niet alleen een man van gezag in de plaatselijke kerken, waarvan hij predikant was, maar zijn woord werd in heel die provincie gaarne gehoord.

Hoewel zelf geen Fries, aardde hij met zijn stoer karakter er uitnemend.

Hij gverde bovendien zeer voor de Gereformeerde beginselen.

En toen hij later meer in het midden des lands arbeide, vond hij er wel niet dat nauwe contact, dat in Friesland zijn deel was, maar om zijn beginselvastheid en klooeke houding in dubiose gevallen, mocht hij zich toch verheugen in veler waardeering.

Als scherpsinnig polemikus tegen de Ethischen vestigde hij zich een naam.

Van hem zou men het allerminst verwacht hebben, dat hij eenmaal zou worden afgezet.

Hij had zoo niets van een synthese-figuur.

Hij hield er meer toe over de antithese te scherp te stellen dan te zwak.

Maar in de praktijk vond hij de voor hem wel enigszins noodzakelijke rem.

Toch bleef hij een stuwende kracht.

Wat hij deed, deed hij met zijn persoon.

Veel hebben onze kerken aan hem te danken.

Dan — gedurende de laatste jaren maakte hij een proces door, dat niet zelden met vrees vervulde.

Als kerkelijk man kreeg hij steeds meer een independentistische plooi.

Reeds in 1923 maakten velen zich bezorgd, dat het bij hem wel tot een breuk met de Gereformeerde Kerken kon leiden.

Nummers was in de plaatselijke kerk van Zandvoort het vrouwenkiesrecht ingevoerd, zonder het advies van de meerdere vergaderingen af te wachten.

Toen de Synode van Utrecht dit independentistisch gebaar afkeurde, was men niet zeker of Zandvoorts predikant en kerkeraad zich daaraan zouden conformeren.

Het gevaar van scheuring werd toen echter nog afgewend.

Independentistische motieven waren daarmee evenwel niet uitgeschakeld.

In wat Ds van den Brink schreef, kwam dat wel aan het licht.

En in de zaak-Geelkeren uitten deze motieven zich met versterkte energie.

Tot op zekere hoogte zou het daarom nog te verklaren zijn, indien Ds van den Brink het hoofd ware geworden van de kerkrechtelijk bezwaarden.

Het is echter ten eenenmale onbegrijpelijk, dat hij zich ook aan de dogmatisch-exegetische besluiten van Assen niet kon conformeren en de gansche gesteldheid van zijn persoon kon bekenen in deze drie woorden: „Aan zijn zijde“, d.i. aan de zijde van Dr. Geelkeren.

Niet dat Ds van den Brink zelf twijfelt aan de zinnigheid waarneembaarheid van de twee met name bekende Paradijsboomen en het spreken van de slang.

Maar hij schijnt niet in te zien, hoe gevaarlijk

het voor de Gereformeerde Kerken is, wanneer zij het disputabel stellen daarvan toelaten.

En dat niet alleen.

Doch hij ging zelfs zoover, de Asser Synode publiek te beschuldigen, dat zij het gezag van Gods Woord heeft aangetast, haar eigen gezag op één lijn heeft gesteld met het gezag van Gods Woord en heerschappij voerde over het erfdeel des Heeren.

Bovendien was hij een van de organisatoren en heeft hij een van de gangmakers van het verzet tegen de beslissingen der Synode en droef hij met alle kracht in schismatieke richting.

Waar hij noch tot zich konformeren, noch tot intrekken van zijn beschuldiging, noch tot betuiging van leedwezen was te bewegen, viel hij niet langer te handhaven.

Ook tegenover hem is de grootste lankmoedigheid betoond.

Maandenlang is er in de Classis Haarlem met hem gehandeld.

Eindelijk moest er echter een beslissing genomen.

Ds v. d. Brink volgde ook hierin de voetstappen van Dr. Geelkeren, hij onderwierp zich aan de schorsing der meerdere vergadering niet, hij preekte j.l. Zondag te Zandvoort als gewoonlijk en zoo werd het afzettingsbesluit onvermijdelijk.

Ook de onderlingen en de diakenen, die hem in zijn verzet hadden gesteund, werden afgezet.

De kerk van Haarlem werd aangewezen om met behulp van het trouwe deel van den kerkeraad opnieuw den kerkeraad te Zandvoort te formeeren.

Geheel, zooals in Amsterdam-Zuid is geschied.

Toch zullen de gevolgen voor de betrokken plaatselijke kerk wellicht nog erger zijn.

Het schisma in de kerk van Amsterdam-Zuid deelde die gemeente wel ongeveer in twee helften, maar de trouwe helft is groot en krachtig genoeg om als een zelfstandige kerk voort te bestaan.

Zandvoort staat er zorgelijker voor.

Zowel de schismatieke als de trouw gebleven kerk.

Zowel de schismatieke als de trouw gebleven kerk vormen nu miniatuur-gemeenten.

De scheuring bedreigt er het leven als zelfstandige plaatselijke kerk.

En er voor de trouwe kerk veel gebel op.

Ook voor de schismatieke broeders, opdat zij hun ongehoorzaamheid jegens den Koning der kerk leeren verstaan en belijden.

Inzonderheid wenschen wij, dat Ds van den Brink nog eens terugkeere.

Hij is gekomen in een milieu, waarin hij niet thuishoort.

Ongetwijfeld zal hij er geestverwanten vinden, die door soortgelijke gevoelens als de zijne zich hebben laten leiden, maar hij zal er ook een strooming ontdekken, waarmee hij zich onmogelijk kan verzoenen.

Daarom juist vinden wij zijn geval zoo diep tragisch.

— Kort verweer.

Gaarne namen wij het volgende stuk van onzen hooggeachtten medewerker in deze rubriek op:

Hooggeachte Redactie,

Ofschoon ik me — ook om de publieke gelachten-wisseling over de dingen die in onze Kerken aan de orde zijn, niet nog meer door persoonlijke kwesties te vertoevelen dan voor en na, helaas, reeds geschiedde — ten regel gesteld heb, me niet in het openbaar te verdedigen tegen elken uitval in mijn richting, als b.v. Dr. Geelkeren zich in zijn optreden gedurig schijnt te veroorloven, moet ik toch een uitzondering maken ten opzichte van de beschuldiging, welke Ds Smelik, in zijn „Open Brief aan de Classis Breukelen“, tegen me inbrengt. En 't zou mij zeer verplichten, met het volgende korte woord van verweer daartegen in 't w.e.v. nummer een plaats te willen geven.

Ds Smelik dan beschuldigt me van niet „jammerlijke goedpraterijen“ het optreden van de Classis Breukelen tegen hem te hebben willen rechtvaardigen. En die goedpraterij zou dan hebben bestaan in de bewering, dat Ds Sm., „uit eigen beweging de zaak aan den gang had gemaakt“, en niet, gelijk hij elders beweert, door de Classis was gedwongen geworden, zich over zijn verhouding tot de beslissing van Assen uit te spreken.

Afgezien nu hiervan, dat er niets goed te praten geweest zou zijn, zoo de Classis Ds Sm. inderdaad een verklaring van gevoelens had gevraagd, zij het mij vergund, met beroep op allen die de bewuste Classis-vergadering bijwoonden, de volgende feiten te constateeren:

1. Dat een der Depp der Part. Syn. van Utrecht naar art. 49 K.O., naar aanleiding van het bekende schrijven der G. S. aan de Classis, den praeses der vergadering de vraag stelde, of het niet gewenscht ware, dat de Classis uitprak, of zij zich conformeerde aan de besluiten der Generale Synode;

2. Dat ik, naar aanleiding van die vraag, als mijn gevoelen te kennen gaf, dat er voor dergelijke verklaring geen reden bestond, wijl de Kerken gehouden waren, van elkander te vertrouwen, dat zij met de beslissing der Synode instonden, zolang geen enkele Kerk van het tegendeel bleken deed, en dat dezelfde regel gold ten aanzien van de afgevaardigden der Kerken ter classisale vergadering.

Naar aanleiding van dit woord, dat derhalve het tegendeel betoelde van een persoonlijke ondervraging der leden, stond toen Ds Sm. op, om te zeggen, dat hij zich dan verplicht gevoelde, te verklaren, niet zonder bezwaren te zijn. En het was toen op mijn voorstel, dat de Classis besloot, Ds Sm. te verzoeken, zijn bezwaren schriftelijk in te dienen bij eene commissie, die op

dracht kwam, ze met hem te bespreken. Na mededeeling van deze feiten, behoeft ik wel geen woord meer te verspillen aan de vraag, of Ds Sm. door de Classis gedwongen is geworden, zich uit te spreken, en of ik me schuldig maakte aan „jammerlijke goedpraterij“ toen ik dat ontkende.

't vriendelijk dankend voor de mij verleende ruimte, M. de R.,

Hoogachtend en met broedengroete,

K. FERNHOUT Mzn.

Vreeland, 15 Juli '26.

HEPP.

GEESTELIJKE ADVIEZEN.

Zelfmoord.

Een onzer lezers J. v. A. te B. kon zich niet geheel vinden in wat ik in het nr van 14 Mei j.l. zei over den zelfmoord.

Hij schrijft: „Dat bedoelde zonde gruwelijk is, daarover bestaat vanzelf geen verschil van meening. Maar de vraag is, of ze onvergeeflijk is.“

Nu weet ik wel, dat men kan aanvoeren: er is, met eerbiedig ontzag gesproken, geen tijd voor vergeving.

Doch, en hier wilde ik in alle bescheidenheid me verstouten, tegenover u een argument aan te voeren, de Schrift noemt maar één onvergeeflijke zonde, n.l. die tegen den heiligen Geest.

En eindelijk kan ik me zoo goed vinden in het antwoord, dat, naar 'k meen, Spurgeon eens gaf, toen hem gevraagd werd naar zijn meening over een zelfmoordenaar: „Zeg mij de laatste gedachte eens stervenden, en ik zal u zeggen waarheen zijn ziel is gegaan“.

Laat me beginnen met vrager er opmerkzaam op te maken, dat ik in het stukje in ons Nr van 14 Mei j.l., dat hem aanleiding tot zijn bedenking gaf, niet breedvoerig in kon gaan op de vraag, vroeger trouwens reeds besproken, of er voor een zelfmoordenaar nog hope overblijft op zielsbehoudenis.

'k Had daar een geheel andere vraag te beantwoorden, en kon dus slechts in een enkelen volzin samenvatten wat mi in 't algemeen te oordeelen is van iemand, die zelfmoord pleegde in den volle n. z. in des woords.

Die zelfmoord pleegde in den vollen zin des woords — d.w.z. die niet in volslagen of ook in gedeeltelijke verstandsverbijstering, maar met klaar bewustzijn en in koel overleg, niet in zelfopoffering voor hooger doel, maar met de eenige bedoeling, een eind aan zijn leven te maken, de hand aan zichzelf sloeg.

En ik gaf mijn oordeel geheel in het algemeen d.w.z. zonder in aanmerking te nemen allerlei mogelijkheden, die bij de beoordeeling van de daad zelve en van haar gevolgen in de eeuwigheid, in aanmerking kunnen komen. En dat zijn er niet weinige.

Het was daarmee dat onze Moralisten rekening hielden, als ze, gelijk Prof. Geesink zegt in zijn verklaring van het 6de gebod, bij de behandeling van den zelfmoord onderscheid maakten tusschen de zonde en den zondaar.

En tot die mogelijkheden, waarvan de aanwezigheid voor ons nooit te constateeren valt, behoort dan zonder twijfel ook die waaraan Spurgeon dacht, bij het antwoord, dat v. A. van hem citeert: de mogelijkheid, dat hij in het allerlaatste moment van zijn leven nog gerade zocht en ontving.

Doch al noemde ik deze mogelijkheid niet, ik dacht toch aan haar. Want wat ik zeide, zeide ik van iemand, die in de zonden, welke in opzettelijken en welbewusten zelfmoord saamgevochten liggen: „in de zonden van ongeloof, van opstand tegen God en van verachting van den tijd der genade sterft“.

Op dat laatste woord gelieve vrager vooral te letten.

Doet hij dat, en geeft hij zich dan rekenschap van de zonden, die in den zelfmoord-in-den-striksten-zin liggen opgesloten, dan zal hij me aanstands toestemmen, dat er voor wie zoo zondigend voor God verschijnt naar de Schrift wel geen hope overblijft.

„Sterven in zijn zonde“ is in de Schrift altijd zooveel als „vervallen aan het rechtvaardig oordeel Gods“.

Juist dit, dat wie als zelfmoordenaar sterft, al zondigend sterft, laat voor hem geen verwachting.

Daarom behoeven we ook geen uitdrukkelijke uitspraak van de Schrift over de zonde van zelfmoord, om te huiveren voor zijn schrikkelijke gevolgen in de eeuwigheid.

Wat de Schrift zoo rusteloos leert, dat er zonder bekeering geen hope voor zaligheid is, beslist hier alles.

'k Hoop, dat vrager de gedachtengang, die er achter mijn oordeel lag, thans duidelijk zal zijn.

Laat me er alleen nog, om alle misverstand te voorkomen, aan toe voegen, dat we hier alleen in 't algemeen en in het afgetrockene kunnen oordeelen, en dat ons in bepaalde gevallen geen oordeel voegt.

Daarom kon ik het betrekkelijk recht van Spurgeon's antwoord erkennen.

V.

F.

Het.

Men weet.

Buytendijk.

heeft geve.

gemeenschap.

Scheveninge.

Ten eere.

dat te toon.

hem de As.

taet en c.

nietmand in

de Christel

gemeenschap

Dr. Geelk

afgezet en

maatschap

andere. M.

meer dan

kerk en me

Dat is me

Ten twee

kend zijn

Kerk van

deel moet

lijden en

zin — en

deze Hooge

„De Amst

Toch ste

leering.

Heeft pro

punt van d

heeft de S

er tusschen

Het oorde

dig, omdat

Nederland te

sche opvatting

met het stan

en ook Dr. C

zoover althaa

belijdende

Enkele ste

V. D.-dag, v

de scheuring

zijn dankbaa

Mulder in d

Want al

gehouden

leeraren gel

constateer

Schriftop

wet zoo w

hoo dan to

hij een kerk

van de Syn

Met de l

gang van z

dat zij mog

histor allee

volgen, die

kunnen hel

argumenten

En evenm

inzien er z

uit te spre

horzlen

Zijn colleg

over deze z

Farneel is

dat een he

andere kerk

een beoefen

Gereformee

gen bij een

hand, om t

Gereformee

Tusschen

ken profess

ning verkre

is verkegee

ring van l

Het verhe

Anderen z

Ds Gispert

Een ding

zeker, da

bij deze b

keernare g

tuten, dat

ginselen.

Niet ingov

sors in de

eeuigen me

Asser Syn

Woor ande

Delftsche

Ons volk

zullen wake

beginnel, d

gesteld, do

bepleit.

Wie de e

dus komen

thans publie

der dogmatis

de gemeente

de beide pr